

פרשת ויגש נס נסתר

עיין א"ע מו, כו, ורמב"ן מו, טו.

1. איך הסיק א"ע שלפי דעת חז"ל יוכבד היתה בת 130 כשהולידה את משה?
2. מהי טענת א"ע נגד הפיוט על משה רבנו הנאמר בשמחת תורה?
3. מהי ראית הפייטנים שדבר זה אפשרי, ומה משיב א"ע נגד ראיה זו?
4. בענין אחיה השילוני, עיין הקדמת הרמב"ם ליד החזקה (עמוד א), השגת הראב"ד, והערת כסף משנה שם.
5. מהי משמעות מה שכתב א"ע שדעה זו היא "דברי יחיד" - עיין דבריו שמות יט, יז, בפירוש הקצר.
6. 'נסים נסתרים הם יסוד כל התורה'. למה ענין הנס הנסתר הוא דבר כל כך חשוב? להרחבה בהסבר הרמב"ן בנס נסתר, עיין בדבריו לעיל יז, א, ד"ה א-ל שד-י; ולקמן שמות ו, ב, ויקרא כו, יא. לפי דבריו בפרשת וארא, למה התורה מאריכה בשכר ועונש בעולם הזה (נסים נסתרים) ואינה מזכירה את השכר והעונש לעולם הבא?
7. למה אי אפשר להסביר שיוכבד היא "בת לוי", כלומר משבט לוי, ולא בת לוי ממש?
8. עיין פירוש רש"י ורמב"ן במדבר כו, גט. על פי הפשט, הרמב"ן חולק על דעת חז"ל שיוכבד נולדה בין החומות.
9. הרמב"ן כאן מעלה שלש אפשרויות שיוכבד נולדה ללוי אחרי שהגיעו למצרים. איך הרמב"ן דוחה את כל אחת מהאפשרויות? שימו לב: למרות שבמדבר כו כתב שעל פי הפשט יש לחלוק על דעת חז"ל, כאן הוא מנסה להגן על דעתם. וזוהי כוונתו במה שכתב: "והנה פן יהיה חכם בעיניו בסתירת דברי רבותינו, אני צריך לענות אליו".
10. עיין אברבנאל ב, א. שם הוא מתייחס לרמב"ן שלנו, ומסקנתו היא שאמנם לוי ילד את יוכבד בסוף ימיו, ולפי זה יוכבד היתה בת 60 - 50 כשהולידה את משה, דבר שיתכן באופן טבעי. (בספר השיאים של גינס מופיע אשה בדור שלנו שילדה בשנות החמישים לחייה.)
11. עיקר דבריו של הרמב"ן הוא שהתורה לא כתבה את כל הנסים שקרו באותה תקופה, יש הרבה נסים שקרו אז שאינם מוזכרים בתורה כלל. מהו הכלל של הרמב"ן? וכן הוא הסבר הרמב"ן למה התורה לא הזכירה את הנס של אברהם בכבשן האש באור כשדים, עיין לעיל יא, כת.
12. דברי הרמב"ן כאן הם יסודיים ביותר, כל יעודי התורה הם בנס נסתר, ולא בטבע. האם יש הבדל בענין הזה בין יהודים וגויים, בין ארץ ישראל לחז"ל? עיין דברי הרמב"ן ויקרא יח, כה.
13. א"ע חלק על דעת חז"ל שפנחס הוא אליהו, עיין דבריו במדבר כה, יג.
14. לפי הרמב"ן, "מיתה בידי שמים" היא נס או טבע?
15. מהי ראית הרמב"ן מדוד? האם ניתן לדחות ראיה זו?
16. למה התורה מדגישה את הנס של לידת יצחק על ידי אברהם, הרי גם אחרי לידת יצחק, אברהם הוליד בנים ובנות על ידי קטורה, וזה קרה כעבור 40 שנה?
17. בעקבות הסבר הנס של אברהם ושרה, הרמב"ן כותב שבלידת משה על ידי יוכבד, בהיותה בת 130 שנה, לא היה נס כל כך. אמנם, צריכים לחזור להדגיש כאן: למה אין דבר זה כתוב בתורה? וזה על פי הכלל שכתב הרמב"ן לעיל.